

Navn på høringsinstans

Marit Sofie Teistedal Vikre

Type høringsinstans

Annet

Kateket

Bispedømmetilhørighet

Stavanger

Tilleggsspørsmål 1 fra Kirkerådet:

Utvalget understreker at det er en indre sammenheng mellom de enkeltanbefalingene som legges fram og at de samlet sett utgjør en helhet som er ment å videreføre og styrke sammenhengen og helheten i det pedagogiske arbeidet i Den norske kirke.

Har høringsinstansen en overordnet kommentar til denne helheten i rapporten?

Det er bra at trosopplæringsutvalget har rettet fokus mot tema som helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning! Disse perspektivene løftes frem i nasjonal plan for trosopplæring. Likevel har trosopplæring 0-18 år i mange sammenhenger blitt et eget arbeidsfelt, som ikke er integrert i den øvrige pedagogiske virksomhet i menigheten. I stedet for å være en arena for tverrfaglighet, har "trosopplæringsarbeidet" utviklet seg til å bli en egen isolert øy. Annen virksomhet i menigheten som også er trosopplæring, har dermed ikke blitt inkludert i dette begrepet. Ofte tror jeg dette har en sammenheng med hvor lønnsmidlene kommer fra, og om de er øremerket "trosopplæringsmidler." Dette blir understreket ved at til og med kirkeledere anvender oppkonstruerte stillingstitler som f.eks "trosopplærer" i utlysningstekster, skriftlige dokumenter og i forelesningssammenheng. Jeg ønsker "Helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning" hjertelig velkommen!

Del 1 Mål og innhold:

Formål og overordnet målsetting

1.1. Den norske kirkes målsetting om bredde, systematikk og sammenheng i det pedagogiske arbeidet bør videreføres.

➤ Kapittel 4.1 side 29

➤

Enig

2. Teologisk, ekklesiologisk og pedagogisk grunnlagstenkning

2.1. Det bør legges til grunn en helhetlig og vid forståelse av kirkens pedagogiske arbeid. Det som i dag omtales som trosopplæring, bør integreres i Den norske kirkes helhetlige undervisningsarbeid og -felt.

➤ Kapittel 4.2 side 31

Enig

2.2. Undervisningsfeltet i Den norske kirke bør forankres i en helhetlig og eksplisitt teologisk og pedagogisk grunnlagstenkning som både rommer spesifikke undervisningsaktiviteter og elementer av kirkelig undervisning og læring i andre deler av Den norske kirkes virksomhet.

➤ Kapittel 4.2 side 35

Enig

3. Benevnelse

3.1. Dagens ordning med trosopplæring bør inngå i en helhet og sammenheng med Den norske kirkes undervisningsfelt og benevnes som «Kirkelig undervisning og læring».

➤ Kapittel 4.3 side 37

Uenig

Andre forslag med begrunnelse

Jeg tror "Kirkelig undervisning" vil fungere. Det er kort og greit og trenger ikke vedhenget "og læring." Ordet "undervisning" handler også om læring, og inneholder mer enn enveiskommunikasjon. "Kirkelig undervisning" samsvarer også godt med masterutdanningen "master i kirkelig undervisning."

4. Målgruppe

4.1. Målgruppen for kirkelig undervisning og læring bør omfatte alle døpte og alle interesserte.

➤ Kapittel 4.4 side 39

Enig

4.2. Målgruppen for kirkelig undervisning og læring bør legge livslang læring til grunn og omfatte både barn, unge og voksne.

➤ Kapittel 4.4 side 39

Enig

5. Planverk

5.1. Det bør utarbeides et helhetlig, overordnet planverk for kirkelig undervisning og læring som omfatter en revidert og mer eksplisitt grunnlagstenkning og verdigrunnlag, samt rammeplaner for ulike målgrupper.

➤ Kapittel 4.5 side 40

Enig

5.2. Rammeplanene for de ulike målgruppene bør være på et mer overordnet nivå som dermed gir større lokalt handlingsrom.

➤ Kapittel 4.5 side 40

Enig

5.3. I det helhetlige, overordnede planverket bør det utarbeides rammeplaner for henholdsvis

5.3.1. barn 0–14 år

5.3.2. konfirmasjonstiden

5.3.3. ungdom 15–19 år

5.3.4. voksne

➤ Kapittel 4.5 side 40

Uenig

Andre forslag med begrunnelse

Jeg er ikke veldig uenig, men vil likevel løfte fram noen alternative tanker: På en måte kunne det ha vært fint å heller ha 0-15 år som en gruppe - fra dåp til konfirmasjon. Konfirmasjonstiden er det mest omfattende arbeidet vi har for en aldersgruppe. I større menigheter er det ofte ulike mennesker som jobber med 0-14 og konfirmanter. Jeg tror at det vil knytte det pedagogiske arbeidet bedre sammen når man ser dette under ett. Forståelsen av at konfirmasjonstiden er en svært viktig del av tros/dåpsopplæringen, og at dette arbeidet hører sammen vil på denne måten komme tydeligere fram enn før. I mange menigheter vil det være bra å få frigjort ungdom 15-19 fra den tidligere lokale trosopplæringsplanen. I enkelte små kommuner dra storparten av 15-19-åringene på hybel, og det blir ikke mulig å gjennomføre en komplett lokal trosopplæringsplan for menigheten på hjemstedet. Det kan hende vi bør tenke mer på å bygge kontinuerlige ungdomsarenaer der det er tjenlig, i tett samarbeid med kristne organisasjoner.

Disse må være av og for ungdom, uten rapporteringsplikt. Det er flott at gruppen "voksne" kommer mer på agendaen. Hittil er det bare kateketene som har hatt hele livet som læringsarena i sin tjenesteordning.

5.4. I stedet for kjernetekster bør undervisningsaktiviteter følge kirkeårssyklusen og tar utgangspunkt kirkeårets tekster, tilhørende salmer og andre kirkemusikalske og -kulturelle uttrykk.

➤ Kapittel 4.5 side 43

Uenig

6. Forholdet mellom lokalt handlingsrom og nasjonal styring

6.1. Den sentrale styringen av undervisningsfeltet bør bli mer overordnet, mens det bør gis større handlingsrom på lokalt nivå innenfor det rammeverket som gis.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

Tilleggsspørsmål 2 fra Kirkerådet:

Hvordan bør ordningen for godkjenning av plan for undervisningsfeltet være i fremtiden?

Ordningen bør være at plan for undervisningsfeltet ikke sendes til godkjenning hos biskop etter vedtak i menighetsrådet, slik at man følger samme praksis som ved plan for diakoni og plan for kirkemusikk.

En mellomløsning kan være at planer for fagområdene i kirka, etter godkjenning i menighetsrådet, sendes som orientering til biskopen, med mulighet til å gi respons. Dette vil styrke menighetsrådet som virksomhetsansvarlig, og samtidig bidra til å få fram biskopens tilsynsrolle.

6.2. Ressursbanken og mulighetene for og tilgang til informasjons- og erfaringsdeling, ressurser og materiell bør videreføres og styrkes.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

6.3. Arbeidet med digitale, pedagogiske ressurser bør styrkes både på lokalt og sentralt nivå og må ses i sammenheng med Den norske kirkes digitale satsing.

➤ Kapittel 4.6 side 44

Enig

7. Mangfold og likeverd

- 7.1. Perspektivene på mangfold og likeverd bør styrkes i den teologiske og pedagogiske grunnlagstenkingen og tydeligere slå fast alles mulighet til å delta.
- 7.2. Ressursbanken bør gjennomgående tematisere inkludering og universell utforming i undervisningsopplegg og pedagogiske ressurser.
- 7.3. Inkludering og universell utforming bør være tema i kompetansehevede tiltak.

8. Forholdet mellom «bredde» og «kontinuerlig»

- 8.1. Målet om kvalitativ og kvantitativ bredde bør opprettholdes. Breddetiltakene er nødvendig for å nå medlemmene i en folkekirke og tiltakene har skapt vekst og utviklet gudstjenestelivet.
 - Kapittel 4.8 side 46

Enig

Denne sammenhengen er en vinn- vinn-situasjon, og kan bidra til tett samarbeid med Dnk og de kristne organisasjonene.

- 8.2. Det som oppleves som et kunstig og organisatorisk skille mellom tidsavgrensede breddetiltak og kontinuerlig arbeid bør bygges ned. Det bør legges en helhetlig forståelse av og målsetting for kirkelig undervisning og læring til grunn, slik at tiltakene utfyller hverandre. Det bør tas nødvendige grep på alle nivå slik at tiltakene kan ses i sammenheng.
 - Kapittel 4.8 side 46

Enig

9. Trosopplæring i hjemmet

- 9.1. Både Den norske kirkes grunnlagstenking og rammeplaner bør eksplisitt omtale og understøtte kirkens undervisning og læring i hjemmet som en naturlig del av undervisningsoppdraget.
 - Kapittel 4.9 side 49

Enig

- 9.2. Det bør utarbeides mer materiell som kan understøtte foreldrenes arbeid med kirkelig undervisning og læring i hjemmet, herunder også digitale ressurser.
 - Kapittel 4.9 side 49

Enig

9.3. Oppfølging av faddere bør styrkes, og det må arbeides fram hensiktsmessige system for å få tillatelse til oppfølging av fadderne som tar nødvendige personvern hensyn.

➤ Kapittel 4.9 side 49

Enig

10. Barnehage/skole-kirkesamarbeid

10.1. Barnehage/skole-kirkesamarbeidet bør utredes nærmere.

11. SFO-satsing

11.1. Det bør satses mer på skolefritidstilbud i regi av Den norske kirke og med utgangspunkt i rammeplan for SFO.

➤ Kapittel 4.11 side 54

Uenig

Det er flott med tilbud om kirkelig undervisning i SFO-tida, men jeg ønsker ikke et SFO-tilbud i kirkens regi med utgangspunkt i SFOs rammeplan. Kirken bør følge sine egne planer, men gjerne samarbeide godt med SFO og eventuelle andre organisasjoner som ønsker å ha opplegg i SFO-tid.

12. Samiske perspektiver, samisk trosopplæring og døvekirkens trosopplæring

12.1. Samiske perspektiver bør være en del av grunnlagstenkning for kirkelig undervisning og læring.

12.2. Kunnskap om det samiske bør fortsatt være en del av den norskspråklige planen.

12.3. Arbeidet med revidering av rammeplan for samisk kirkelig undervisning og læring bør skje parallelt med de andre rammeplanene.

12.4. Planverkets overordnede del (grunnlagstenkningen) bør foreligge på samiske språk.

12.5. I arbeidet med grunnlagstenkningen for kirkelig undervisning og læring bør døves erfaring som minoritet tas med.

12.6. Arbeidet med revidering av rammeplan for kirkelig undervisning og læring for døve bør skje parallelt med de andre rammeplanene.

Eventuelt øvrige kommentarer til del 1

Til 5.4: Jeg mener at det er viktig å kjenne bibelske kjernetekster (de kjente bibelfortellingene) som en basis for videre kunnskap om bibelens ord. Derfor ønsker jeg ikke å endre fokus til å følge kirkeårets syklus framfor disse bibeltekstene. Det er viktig å følge kirkeåret med tanke på å bli kjent med innholdet i høytidene, og fokusere på disse i det rette tidsrommet. Dette handler både om tro, tradisjon og kultur.

Del 2 Organisasjonsrammer:

13. Plan og rapporteringsverktøy

- 13.1. Sammenhengen mellom plan og rapportering bør styrkes, være både kvalitativt og kvantitativt orientert og i større grad ses på som strategiske verktøy for evaluering og utviklingsarbeid.
- Kapittel 5.1 side 58

Enig

- 13.2. Rapportering på kirkelig undervisning og læring på lokalt plan bør være helhetlig og tverrfaglig.
- Kapittel 5.1 side 58

Enig

- 13.3. Helhetlig menighetsplan bør gjøres obligatorisk på sikt.
- Kapittel 5.1 side 59

Enig

14. Økonomi og tilskuddsforvaltning

- 14.1. Økonomien må sikres i fortsettelsen, minst på det nivået det er i dag.
- 14.2. Det er behov for å utrede mulige endringer i kriteriene for fordeling av tilskuddet til fellesrådene, for eksempel med utgangspunkt i tildeling på grunnbeløp eller pr. døpt, samt ett felles fordelingssystem for kirkelig undervisning og læring der sentralt finansierte kateketstillinger inngår i ordningen.
- 14.3. Ved mindreforbruk av tildelte midler bør det i større grad kunne være mulig å sette av udisponerte midler for større satsinger og mer langsiktighet i arbeidet med kirkelig undervisning og læring.
- Kapittel 5.2 side 60

Enig

Tilleggsspørsmål 3 fra Kirkerådet:

I dag håndteres mindreforbruk forskjellig i de ulike bispedømmerådene. Hvordan bør det håndteres i fremtiden?

Praksisen knyttet til mindreforbruk bør være mer enhetlig enn den er i dag..

- 14.4. Tilskudd til kirkelig undervisning og læring bør ses uavhengig av andre inntektskilder også når det gjelder rapporteringen.
- Kapittel 5.2 side 60

Enig

- 14.5. Tilskuddet til lokalkirken bør sendes til fellesrådsnivået for hensiktsmessig ressursutnytting.
- Kapittel 5.2 side 60

Enig

15. Organisering og ledelse

- 15.1. Det bør sikres tilstrekkelige ressurser til fagutvikling for ansatte på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå.
- 15.2. Det bør vurderes hvilket nivå som skal utøve den faglige og strategiske ledelsen, om det skal være sokn, fellesråd, prosti eller bispedømme.

16. Stillingstyper, - andel og -benevnelser

- 16.1. Det bør være en stillingsandel på minimum 50 % for å forhindre at det blir for mange små stillinger som arbeider med kirkelig undervisning og læring.
- Kapittel 5.4 side 65

Enig

- 16.2. Tjenesteordningene, spesielt for kateket og prest, bør gjennomgås og revideres og det bør samtidig ses på samordning på tvers med tanke på kirkelig undervisning og læring.
- Kapittel 5.4 side 65

Enig

Prest og kateket har mange fellesarenaer der teologi kan anvendes godt dersom de pedagogiske vurderinger er ivaretatt. Derfor er det viktig å se på tjenesteordningene for disse to profesjonene, slik at de kan samhandle enda bedre. Tjenesteordningene er gode ordninger som definerer ansvarsforhold. Noen ganger bør skottene mellom disse forenkles. F.eks slik at kateket i enkelte tilfeller kan forvalte sakramentene uten å måtte tilkalle presten (f.eks nattverd på konfirmantleir der prest ikke er med). Det er også viktig å ta med seg at prest og kateket har tilsvarende utdanningslengde, og bør på alle måter være sidestilte profesjoner. Selv om presten har et år lengre studieforløp i sin profesjonsutdanning, har de aller fleste kateketer større fagkrets enn minimum. Dette er en ressurs inn i kirkens arbeid.

- 16.3. Samlebetegnelse for kirkelig undervisning og læring og stillinger i kirkelig undervisning og læring bør være «undervisningstjenesten» og «undervisningsansatte».

17. Kompetansekrav og kompetansebehov

- 17.1.1. Det bør arbeides systematisk for at alle som har undervisningsstilling i Den norske kirke har en minimumskompetanse på 30 studiepoeng pedagogikk og 30 studiepoeng kristendomsfag.
- 17.1.2. I en funksjon som kirkelig undervisningsleder bør kompetansekravet være tilsvarende som kompetansekravene til kateketstilling.

➤ **Kapittel 5.5 side 69**

Enig

- 17.1.3. Det bør vurderes å stille krav om praktisk-teologisk (kateketisk) kompetanse på bachelornivå for de som ikke innehar dette.

➤ **Kapittel 5.5 side 69**

Enig

- 17.2. Satsingen på systematiske kompetanseutviklingstiltak og stipendordninger bør fortsette. Disse er viktige for å styrke ansattes mulighet til å heve formell kompetanse.
- 17.3. Det kontinuerlige pedagogiske utviklingsarbeidet i menighetene bør styrkes gjennom systematisk arbeid med profesjonelle læringsmiljø i undervisningstjenesten, også lokalt (fellesråds-/prostinivå) og regionalt (bispedømmenivå).
- 17.4. Arbeidsgiver må sørge for kontinuerlig kompetanseutvikling innenfor ulike relevante fagområder (slik som sosial-, spesial- og allmenn pedagogikk, digital kompetanse, frivillighet) og legge til rette for tverrfaglig samarbeid om kirkelig undervisning og læring.

18. Frivillighet

- 18.1. Kompetansen på frivillighet bør styrkes hos sentrale nøkkelpersoner i menighetenes stab.
- 18.2. Det bør arbeides med å legge til rette for ulike typer frivillighet.
- 18.3. For å nå målene med kirkelig undervisning og læring bør det arbeides mer med strategisk ledelse av frivillige.

19. Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

- 19.1. Samarbeidet mellom Den norske kirke og organisasjonene i lys av målene for kirkelig undervisning og læring må fortsatt styrkes.

20. Forskning, evaluering og fagutvikling

- 20.1. Det bør fortsatt satses på forskning på kirkelig undervisning og læring, i rammen av en helhetlig kirkelig FOUI-strategi.

Eventuelt øvrige kommentarer til del 2

Til 17.1.2. Det er underlig at tittelen "kirkelig undervisningsleder" skal brukes når man har tittelen kateket. Kateketen ER i følge sin tjenesteordning leder for undervisningstjenesten i menigheten.